

Güray Sert

KORKUD

Güneşin artık sıcaklığını bir nebze azaltıp yerini serinliğe bıraktığı saatlerde, insanlarda bariz bir rehavet oluyordu. Genelde bu saatlerde herkes kendisini, bulduğu bir ağacının altına atar, esnaflar toplanır sohbet ederlerdi. Türbedar'ın bugün bu saatleri geçirmek adına başka bir düşüncesi vardı. Uzun süredir anlattığı için biraz yorulmuştu. Burak ise sadece kulağı ile değil, tüm uzuvlarıyla dinlemeye devam ediyordu Türbedar'ı. Arada tanıdık birkaç isim ya da daha önceden öğrendiği olaylar duyduğunda, anımsadığını belli edencesine başıyla hareketler yapıyor ama asla araya girip söz kesmiyordu. Mesela Selim'in bulunduğu Balyemez lakabını daha önce o da duymuştu. Musikişinas bir kişilik olan babasının, ayın belli günlerinde arkadaşlarıyla yaptığı fasıl sohbetlerinde, Zeynelabidin ismini de çok işitmişti. Yine de her duyduğunu ilk kez duyuyormuşçasına, anlatılanlara dikkatle kulak veriyor, öğrenmeye karşı duyduğu açlığın azalmasına imkân vermiyordu. Türbedar, çocuğun bu açlığının ve şevkinin farkındaydı ve daha farklı şeyler öğrenmesi için onu bugün başka birinin sözcüklerine emanet edecekti. "Gel Bakalım" diyerek açıkladı bu kararı Türbedar: "Biraz da başka birinden dinle Korkud'u"

Burak ve Türbedar, türbeden çıkıp eski sarayın arka taraflarına doğru yürümeye başladılar. Dik bir yokuş çıkıp, geniş bir alanın yanından geçerek ileride tek başına duran güzel büyük bahçeli bir evin önüne doğru ilerlediler. Bahçedeki ağaçların dalları, duvarın yola bakan dış tarafına taşmış ve yavrusunu ıslanmaktan korumak için üzerine eğilen bir anne görünümüne bürünmüştü. Taş duvarın köşesinde oturmak ile yatmak arasında kalmış, tombul sarı bir kedi, gelenleri görünce hızla bahçenin içlerine doğru kaçtı. Burak, gittikleri yer ve konuşacakları kişi ile ilgili merakını gizlemekte pek başarılı değildi ancak Türbedar merak uyandırma konusunda çok ustaydı. Taş duvarın ortasında olsun istenmiş ama pek başarılı olunamamış mavi kapıdan içeri girdiler. Belli ki, bu kapı evin ilk yapıldığı zamanlar duvarın ortasına yapılmış ama bahçe büyütülüp duvar uzatılınca kapı tarafsızlığını yitirmiş ve sol tarafa daha yakın olmayı seçmişti. Burak'ın dikkatini ilk çeken, kapıda herhangi bir tokmak olmayışı ve kapının ardına kadar açık oluşuydu. Geniş bahçenin duvara yakın taraflarında ceviz ağaçları sıralanmıştı. Tam orta yerde devasa bir dut ağacı, onun hemen yanında ise tulumba göze çarpıyordu. Dut ağacının heybetinden gölgede kalmış gibi görünen evin etrafını rengârenk güller sarmıştı. Türbedar ve Burak bahçeye girdikleri sırada Burak'ın merakını giderecek olan adam, gülleri budamakla meşguldü. Genç, diri bir adamdı bu. Muhtemelen yirmili yaşları sürmekte olan bu genç adam Türbedar'ı görünce hemen işini bırakıp onlara doğru ilerledi. Sıcak bir karşılama ve hal hatır merkezli sohbetin ardından Türbedar, küçük arkadaşı ile ev sahibini tanıştırdı. "Ali Efendi" diyerek başladı söze. " Bu küçük dostumuz, bir zamandır benim arkadaşım oldu. Türbeye gelip gitmeye başladı. Korkud'u merak etti. Biraz anlattım, bugün de sen bahset istedim" dedi. Sonra Burak'a dönerek, "Bu da Kınalızade Ali Efendi. Babası Miri Emrullah Efendi benim eski dostumdur. Emrullah Efendi Korkud'u da tanırmış zamanında. Çok konuşmuşluğumuz vardır onunla Korkud hakkında. Bana anlattıklarından daha fazlasını da oğluna anlatmıştır zannımca. Soracağın var ise Kınalızade'ye sorabilirsin" diye ekledi. Burak, adamı kısa bir süre süzdükten sonra " Size neden kınalızade diyorlar?" diye sordu. Türbedar ve Kınalızade, bu

soru karşısında çocuğun anlamsız bakışlarına aldırış etmeden uzun bir süre güldüler. Şiddeti git gide azalan gülüşmelerin kıkırdamaya dönen son demlerinde kesik kesik cevapladı soruyu Kınalızade. " Benimle her tanışan ilkin aynı soruyu sorar. Aramızda da eski bir muhabbeti var bu konunun ondan güldük" diye açıklama yaptıktan sonra Burak'ın merakını gidermek adına dedesinden ve dedesinin sakalına sürdüğü kınadan ve kına sürülmüş sakalından dolayı ahali arasında Kınalızade diye nam saldığından bahsetti. Ardından Türbedar'a dönerek, "Korkud'u babam anlatsın size. Senin haberin yok ama babam dün geldi Halep'ten. Önce Isparta'ya dedemin mezarına uğramış, sonra buraya gelmiş. Ben de beklemiyordum. Şaşırttı beni de. Şimdi istirahat ediyor. Birazdan gelir" dedi. Türbedar, Burak'a dönüp, " Sen Korkud'u tanımak istedikçe bak o da müsaade ediyor buna besbelli" dedi. Kınalızade ile Türbedar sohbet ederlerken Burak da etrafı inceliyordu. Üç katlı büyük bir evin ikinci katında geniş bir odaya buyur etmişti Kınalızade onları. Oda, duvarlardaki bölmelere sığmamış ve yerlere saçılarak üst üste konulmuş onlarca kitap ile doluydu. Dışarıdaki ağaçların dalları rüzgârla hareket ettikçe, odanın duvarlarında dans eden gölgeler oluşuyordu. Burak, bir süre bu dansa kaptırdı kendini. Dala konan iki güvercin de bu gölgeler raksına dâhil oldukları sırada, gençten bir kadın elinde bir tepsi ile içeri girdi. Tepsinin içerisinde iki tanesi küçük beş tane bardak ile bir tanede lokum dolu kâse vardı. Daha önce hiç görmediği toprak renginde bir sıviyla dolu küçük bardakları Türbedar ve Kınalızade'nin önüne koyan kadın, onların yanına da içlerinde su olan nispeten daha büyük bardakları ilişitirdikten sonra çocuğa da lokum dolu kâse ve içinde şerbet olan bardağı buyur edip odadan çıktı. Çocuk, küçük bardakların içerisindekinin ne olduğunu çok merak etmişti. Türbedar'a soracak oldu ama onun şaşkın bakışlarından, bu sorunun cevabının onda da olmadığını anladı. Türbedar, bardağı eline almış incelerken ikisinin de merakını gideren açıklamayı, yeni bir merak dalgasının odağında olacak yaşlıca bir adam yaptı. "İç bakalım beğenecek misin dostum? Ona Halep'te kahve diyorlar. Her yemekten sonra içerler. Hatta öyle bir kültür gelişmiş ki oralarda, misafire su ile birlikte getirirler. Misafir su içerse karnının aç olduğunu anlayıp sofrayı kuruyor, kahveyi içerse karnı tok deyip tatlı ikram ediyorlar." Türbedar, sesin geldiği yöne dönüp, eski dostunu görünce şaşkınlığını gizleyemedi. Uzun yıllardan beri görmediği Emrullah Efendi, çok bitap ve yaşlı görünüyordu. Hâlbuki, Türbedar ile ikisi akran sayılırlardı. Dostunun bu halini gören Türbedar "Acaba ben de böyle mi görünüyorum?" diye düşünmekten kendisini alamadı. İki eski dost sarılıp, hasret giderirken Burak kendi kendisine, "Nereye geldim ben?" diye soruyordu. Kocaman bir evin tüm duvarlarında belirip üzerine doğru akın eden, kocaman soru işaretleri sarmıştı etrafını. Önce Ali Efendi'yi merak etmişti. Sonra böyle genç bir adamın Korkud'u etraflıca nasıl tanıyor olabildiğini, sonra gizemli bir bardak içerisinde gelen ve daha önce hiç görmediği, adını ilk kez duyduğu ve duyar duymaz da unuttuğu toprak rengi içeceği. En sonda Miri Emrullah Efendi denen ve bilgili biri olduğu her halinden anlaşılın bu adamın kim olduğunu.

İki dost uzun bir süre sohbet ettiler. Miri Emrullah, Halep günlerini, oranın halkının âdetlerini uzun uzun anlattı. Ardından ise bir gün önce babası Abdülkadir Efendi'nin mezarını ziyaret ettiğinden, mezarın yanındaki delikli taşı mahallenin koca karılarının mesken tuttuklarından, bir zamanlar Fatih'in hocalığını yapacak kadar yüksek bir mertebeye ulaşan merhum babasında bir keramet vardır zannederek, hasta çocuğu olan kadınların o delikli taştan medet umduklarından bahsetti. "Kadı Efendi'ye söyledim. Bu kendini

bilmezlere cezasını versin, yoksa konuyu Padişah'a kadar götüreceğim" diyerek ve bu mevzunun canını ne denli sıkıttığını ispat etmek istercesine karşısında kadı varmış gibi boşluğa parmak sallayarak sözlerini bitirdi. Dostunu büyük bir keyif ile dinleyen Türbedar, "Bilmez miyim dostum ben o tür insanları. Bizim türbeye de bazen gelirler. Çaput bağlarlar, mırıldana mırıldana bir şeyler isterler. Her defasında kovarım, yine gelirler. Ölmüş gitmiş adamdan medet umarlar. Bu çocukcağız da sürekli gelip gider türbeye ama onun niyeti başka. Korkud'u tanımak istiyor o. Ben biraz anlattım, anlatmaya devam da edeceğim ama biraz da senden dinlesin isterim" diyerek lafı sebep-i ziyaretlerine getirdi. Emrullah Efendi, bir yandan Burak'ı süzerken, bir taraftan da Türbedar'ın Korkud'u anlatmak için neden kendisinden yardım istediğini anlamaya çalıştı. Evet. Korkud ile Manisa'da başlayan daha sonra Antalya'da devam eden bir arkadaşlığı olmuştu ama onu çok etraflıca tanıyıp tanımadığı konusunda emin değildi. Emrullah Efendi'ye kalsa Türbedar, Korkud'u kendisinin tanıdığından daha iyi tanıyordu. Onun kafasında bu sorular varken, Türbedar o soru işaretlerini dağıtan bir cümle kurdu. "Bir yazarı öğrenmenin en iyi yolu; onu, başka bir yazarın ağzından dinleyebilmektir diye düşündüğüm için Burak'ı buraya getirdim." Emrullah Efendi anlamıştı. Türbedar ondan; Korkud'un ne yediğinden ne içtiğinden ne zaman nerede ne yaptığından çok ne düşündüğünü, ne yazdığını anlatmasını istiyordu. Haksız da değildi. Manisa'da az sohbetleri olmamıştı.

Manisa sarayında Korkud ile ilk tanıştıkları gün geldi aklına. Aldığı davet karşısında duyduğu heyecanı anımsadı tekrardan. Ne güzel günlerdi diye düşünmekten kendini alamadı ve söze başladı. "Korkud, bir insandan, bir şehzadeden çok öte biriydi. O, bir dâhiydi. O hem yazar, hem bestekâr, hem bir ulema, hem de dönemin en âlâ filozofuydu. Bambaşka bir adamdı o"